

Pri davkih zdaj vrsta zelo pomembnih novih določb

Dobili smo spremenjen in dopolnjen odlok o davkih občanov. Z ustavnimi spremembami je namreč urejanje davkov občanov prešlo v republiško pristojnost. Na podlagi tega je bil sprejet letos zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o davkih občanov (Ur. l. SRS 3/73). Spričo tega so na nedavni seji naše skupščine spremenili občinski odlok o tej pomembni zadevi. Iz obrazložitve o spremembi tega odloka, ki ga je pripravil svet za finance in družbeni načrt, povzemamo:

POSLOVNE KNJIGE OBVEZNE

Kot učinkovit ukrep za realno ugotavljanje davčnih osnov od obrtnih in drugih dejavnosti je bilo z zakonom predpisano obvezno vodenje poslovnih knjig. V zvezi z zagotovitvami ustreznega nadzora nad pravilnostjo vodenja poslovnih knjig je bila z načrtnim delom vzpostavljena posebna strokovna služba — davčna inšpekcija, ki šteje sedem delavcev. Zato sodimo, da je utemeljeno uveljaviti določilo 22. člena zakona o davkih občanov in predpisati vodenje knjige prejemkov in izdatkov vsem davčnim zavezancem, ki samostojno opravljajo obrtne in druge dejavnosti ali intelektualne storitve. V ta krog bi bili poleg zavezancev do 25.000 dinarjev davčne osnove zajeti tudi vsi pavšalisti. Obveznost vodenja poslovnih knjig bi bila novim zavezancem naložena z začetkom prihodnjega leta, s tem da bi dobili odločbe novembra in decembra 1973.

IZENACENJE

V obdavčevanju obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti prinaša zakon bistvene spremembe. Tako naj bi bili davčni zavezanci do višine, ki ustreza osebnemu dohodku za enake ali podobne poklice po samoupravnih sporazumih glede plačevanja prispevkov in davkov, izenačeni z osebnimi dohodki iz delovnega razmerja. Od tega dela dohodka bodo občani, ki se z osebnim delom ukvarjajo s samostojno poklicno dejavnostjo, plačevali enake prispevke in davke, kot jih plačujejo delavci od osebnih dohodkov iz delovnega razmerja.

Ker zakon zaenkrat še predvideva plačevanje občinskega

davka iz delovnega razmerja, bodo ti zavezanci od svojega osebnega dohodka plačevali davek po enaki stopnji kot delavci v delovnem razmerju, sicer pa bodo od svojega osebnega dohodka plačevali prispevke samoupravnim interesnim skupnostim.

Kot prehodno rešitev zakon predvideva, da bodo tiste prispevke, ki še ne bodo uvedeni, začasno pobirali v obliki davka. Z uveljavitvijo novih sistemskih rešitev na področju financiranja samoupravnih interesnih skupnosti bodo ti zavezanci od tistega dela dohodka, ki ustreza njihovem osebnemu dohodku — enako kot delavci — plačevali le prispevke, davek od dejavnosti pa le od tistega dela dohodka, ki ustreza njihovem osebnemu dohodku — enako kot delavci — plačevali le prispevke, davek od dejavnosti pa le od tistega dela dohodka, ki presega osebni dohodek nosilca dejavnosti. Od ostanka dohodka pa bodo v enakih pogojih kot drugi občani plačevali davek iz skupnega dohodka občanov.

POKLICNO IN DOPOLNILNO

Pri navedeni davčni ureditvi nastopajo glede višine obdavčitve razlike med občani, ki se s tako dejavnostjo ukvarjajo poklicno in tistimi, ki so jim dohodki od take dejavnosti dopolnilni vir dohodkov (slednji nimajo iz tega naslova nobenih obveznosti za invalidsko-pokojninsko in zdravstveno zavarovanje). Zakon zato omogoča občinskim skupščinam, da takim zavezancem predpišejo plačevanje davka po posebni stopnji.

Gre torej za kompenzacijsko davščino, ki zagotavlja, da bo za enak bruto dohodek občan dosegel tudi enak neto doho-

dek. Davek po posebni stopnji bo potrebno plačevati le od tistih dohodkov, od katerih zavezanci, ki jim taka dejavnost ni glavni poklic, plačujejo enake obveznosti kot delavci v delovnem razmerju. Od dohodkov, ki presegajo ta znesek, pa bi obe vrsti zavezancev plačevali enak davek po progresivnih stopnjah.

STOPNJE PO NOVM

Po novih predpisih bodo torej dohodki obdavčeni:

- za občane, ki jim je obrt ali druga gospodarska dejavnost glavni poklic, do višine po samoupravnem sporazumu po stopnji 10,3 odstotka,

- za občane, ki jim dejavnost ni glavni poklic in do višine dohodka po samoupravnem sporazumu — po stopnji 30,3 odstotka,

- za dohodke nad višino po samoupravnem sporazumu pa bo za obe kategoriji zavezancev veljala obdavčitev po progresivni lestvici.

Po dosedanjih predpisih so bili zavezanci, ki so se poklicno ukvarjali z obrtno dejavnostjo, obdavčeni od celotne osnove oziroma čistega dohodka po progresivni lestvici, kar pomeni, da od te osnove niso delili dohodka za obdavčitev po porcionalni stopnji in za del po progresivni lestvici. Zavezanci, ki se niso poklicno ukvarjali s to dejavnostjo, pa so bili obdavčeni z davkom od vsakega posameznega kosmatega dohodka po porcionalni stopnji (davek po odbitku) ali pa v pavšalnem letnem znesku (postranska dejavnost).

INTELEKTUALNE STORITVE

Obdavčitev občanov, ki opravljajo intelektualne ali negospodarske storitve, je izpeljana po načelih, katera veljajo za občane, ki opravljajo obrtne ali druge gospodarske dejavnosti. Progresivne stopnje obdavčevanja intelektualnih storitev so za pet odstotkov višje od stopenj za obrtne dejavnosti. Končna obdavčitev zato ni višja, ker je pri opravljanju obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti predpisan še pet odstotni republiški davek, pri opravljanju intelektualnih storitev pa ne.

Dosedanja obdavčitev dohod-

kov od intelektualnih storitev — razen za odvete — je bila načeloma enaka kot pri obrtni dejavnosti, kar pomeni, da je bil ves čist dohodek obdavčen po progresivni lestvici stopenj. Za odvete pa je že za leto 1972 veljala obdavčitev do višine dohodka po samoupravnem sporazumu po porcionalni stopnji kot iz delovnega razmerja, nad to višino pa po progresivni lestvici.

OD STAVB PO NOVM

Davek na dohodek od stavb je v dosednji obliki opuščen. Dohodki, doseženi z oddajanjem stavb v najem, bodo obdavčeni z davkom na dohodek od premoženja, sama posest stavb pa z davkom na določene premoženjske predmete.

Za lastnike stavb, ki stavbe sami uporabljajo in so že doslej plačevali davek od stavb, to praktično ne predstavlja nobene spremembe. Tisti, ki stavbe oddajajo v najem, bodo poleg obdavčevanja davka na dohodek od premoženja plačevali še premoženjski davek na posest stavb.

Ker so z ukinitvijo davka na dohodek od stavb obdavčeni dohodki od najemnin z davkom od premoženja, so določeni stroški, ki so bili potrebni za doseženi dohodek. Ti stroški so na podlagi določil zakona določeni v odstotku od doseženega dohodka. Pri dohodkih od oddajanja stanovanj in opremljenih sob je zadržana dosedaj veljavna višina 60 odstotkov stroškov, pri oddajanju poslovnih prostorov, garaž in počitniških hiš pa so glede na višje dohodke določeni nižji stroški v višini 40 odstotkov (prej 60 odstotkov).

OLAJŠAVA

Za ustrezno organizirano oddajanje opremljenih sob prek zveze študentov in turističnih društev je sprejeta olajšava, ki znaša 50 odstotkov od odmerjenega davka. Do sedaj te olajšave ni bilo.

Opuščen je davek na dohodek, dosežen z uporabo dopolnilnega dela drugih.

V času uvedbe je bil ta davek utemeljen. Vsa storitvena obrt je bila pavšalirana, višina davkov pa maksimirana, ne glede na to, ali je delaj zavezanec sam ali pa s tujo delovno silo.

Ob taki ureditvi je bilo zato utemeljeno, da je tisti, ki je zaposloval tujo delovno silo, plačeval še dodatno davščino. V zadnjih letih uveljavljen sistem obdavčevanja po dejansko doseženem dohodku zajema tudi prispevek tuje delovne sile v višje doseženem dohodku, ki je ostreje obdavčen. Zato so prav ti razlogi narekovali opustitev davka na tujo delovno silo.

DAVEK NA PREMOŽENJSKE PREDMETE

S spremembami zakona o davkih občanov je spremenjen dosednji način obdavčevanja dohodkov od stavb. Posest stavb, delov stavb, stanovanj in garaž je odslej obdavčena z davkom na določene premoženjske predmete. V 19. členu so predpisane davčne stopnje. Te so za stanovanjske stavbe, stanovanja in garaže določene v isti, le preračunani stopnji (14 odstotkov), za poslovne prostore znaša stopnja davka 20 odstotkov, za počitniške hiše pa 30 odstotkov.

Do sedaj so bili vsi ti objekti obdavčeni z davkom od stavb po enotni stopnji, ki je znašala z upoštevanjem 60 odstotkov stroškov na celotno stanarinsko oziroma najemniško vrednost 14 odstotkov.

POZIV OBČANOM

Zakon je pooblastil komisije, da lahko pred uvedbo formalnega postopka od občanov, za katerega ima podatke, da ima premoženje ali razpolaga s sredstvi oziroma rabi sredstva, ki so znatno višja od dohodkov, kateri so mu ostali po plačilu davkov, zahtevajo, da jim v določenem roku predložijo podatke o svojem premoženju, porabi in dohodkih. Poleg tega je zakon pooblastil občinsko skupščino, da lahko predpiše, da morajo občani v določenih okoliščinah na javni poziv komisiji predložiti podatke o svojem premoženju in načinu njegove pridobitve. Občinske skupščine pa naj bi se prej dogovorile o merilih in pogojih, v katerih bi predpisale te obveznosti. Obdobje, za katerega je možno ugotavljati izvor premoženja, je z zakonom podaljšano od pet na 10 let.

ODPIS DOLGA

Zakon o davkih občanov pooblašča občinsko skupščino, da na obrazložen predlog davčnega organa odloči o tem, da zavezanca davčni dolg v celoti ali deloma odpisejo, če bi z izterjavo spravili v nevarnost nujno preživljanje zavezanca in njegovih družinskih članov. Pri zavezancih, ki imajo nepremičnine, lahko organ, ki je pristojen za odpis, predlaga, da se davčni dolg zavaruje z vknjižbo za stavne pravice na njihovih nepremičninah. Z odlokom je določeno, da se ta pristojnost prenese z občinske skupščine na svet za finance in družbeni načrt.

Uveljavitev odloka za nazaj je osnovana na zakonu o podaljšanju rokov za določitev stopenj in osnov davkov in prispevkov za leto 1973, ki je tudi naveden v glavi odloka.

Bazen, telovadnica in sauna v domu Partizana Tabor

Na zadnjem občnem zboru Partizana Tabor, leta 1972, smo si zadali nalogo, da preuredimo spodnje prostore — in sicer bazen, savne in telovadnico. Zamisel nas je spodbujala iz več razlogov: prostor sam, v katerem naj bi bilo vse to, omogoča uresničiti to zamisel. Drugič, v Ljubljani verjetno ni takega ambience, ki bi bil primeren za to izvedbo. Tretjič, ni pokritih bazenov. (Razen verjetno, kot se sliši v tem času, pri zasebnem bazenu.) In še zadnje, kar pa je najbolj opravičljivo, je to, da bodo imeli občani mesta in mogoče še od drugod možnost obiska in kopanja v tem družbenem kopališču. Vemo, da se hodijo Ljubljančani kopat celo v Kranj in ne vem še kam, zakaj pa ne bi bilo obratno!

Se nekaj bi bilo treba omeniti, namreč da sedanje stanje kopališnega in telovadnega kompleksa spodaj ne ustreza več. Ko je še bila v našem domu srednja šola za telesno vzgojo, je ob njenem vstopu vse prostore preuredila za tedanje zahtevano funkcionalnost samega reda v tej ustanovi. Pozneje, ko je društvo Partizana prevzelo v upravljanje dom, je naredilo spodnjo telovadnico iz dveh garderob ter delno uredilo kopališče. To pa v sedanjem stanju ne ustreza več, verjetno tudi ne sanitarnim predpisom, še zlasti prezračevanju in funkcionalnosti.

To hočem povedati predvsem zato, da taki stavbi, kot je ta, pripada tudi določen red in oblika, estetika, razvrsti-

tev prostorov. Ko je bila stavba zgrajena, so bili spodnji prostori povsem prikladni glede na tedanje oblike dela društva (javno kopališče). Tisti, ki so to stavbo projektirali, so verjetno mislili tudi na prihodnost, kajti ta hiša je v celoti skelet, ki omogoča notranjo preureditev vseh prostorov tako, da je naša zamisel veliko lažje sprejemljiva in se da urediti tako, kakor si najbolj želimo glede na velikost spodnjih prostorov.

Ko bomo to stvar izpeljali, bomo tudi malo razbremenili zdravstveno zavarovanje. Vse več preventivnih ukrepov v takih oblikah bo poplačano vsej družbi, investicija v ta namen ne bo zaman, vračana bo z zdravjem ljudi.

Učenje šolskih otrok plavanja, rekreacija vseh ljudi, treningi klubov, vse polno opravičljivih zahtev, da v našem koncu Ljubljane uresničimo tako zamisel; no, saj smo že sredi dela, poti nazaj ni.

Kako daleč smo?

Idejni projekt je izdelan, bazen 20 krat 5 metrov, dve savni za dve in za štiri osebe, Kapaciteta kopališča (bazena) je 65 oseb. Rekreacijska telovadnica 12.70 krat 5.50 m. V tej telovadnici so orodja, na primer mostnica, klop, aparat za veslanje, vibrator, kolo, tekoči trak itd. Vsa stavba bo priključena na toplovodno omrežje, kajti kurjava ni

več primerna, ker onesnažuje zrak, za kar smo dobili od sanitarne inšpekcije opomin zaradi prekomernega onesnaženja Tabora.

Zdaj že pripravljajo glavni projekt za vse to.

V krepko oporo nam je krajevna skupnost, ker je tudi njihova želja, saj je to širšega pomena. Pri zasnovi idejnega projekta smo imeli skupne sestanke, kjer smo razpravljali, kako naj to vse bo. Zelja je bila, naj bo čim večje. Dela bo na pretek, zato bo vsekakor potrebna pomoč, tako materialna kot moralna. Prav v tem času je primerno, da povzdignemo glas in da se tehnična nagne v prid družbenega standarda.

Naj omenim še tole. Za graditev družbenega objekta, ki je pojem za vse, bo težko spraviti skupaj denar, toda prizadevati si moramo in prepričati na utemeljen način, da imamo vso pravico do takih stvari.

Pozivam vse bralce, občane mesta Ljubljane, da nas moralno in materialno podpro. To je želja Partizana in krajevne skupnosti Tabor, ki želita ustvariti in nuditi primerno obliko zdravja našim državljanom.

Predsednik gospodarskega odbora Partizan-Tabor

SAVO BENSA